

NO JERUZĀLEMES LĪDZ BĀBELEI

Sabata pēcpusdienai

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

2ķēn 21:10–16, Dan 1, gal 2:19,20, Mt 16:24–26, 2kor 4:17, Jēk 1:5.

ATMIŅAS PANTS:

“Dievs piešķīra šiem četriem jaunekļiem ieskatu un saprašānu visādās gudrībās un zinībās, bet Daniēlu apveltīja ar spēju saprast visādas parādības un sapņus” (Dan 1:17).

Bībele nekaitrējas parādīt kritušās cilvēces vājības. Sākot ar 1Moz 3. nodaļu, ir skaidri atklāts cilvēces grēcīgums un tā skumjie rezultāti. Vienlaikus mēs redzam arī tādus gadījumus, kas parāda lielu uzticību Dievam, pat piedzīvojot spēcīgus pamudinājumus būt jebkam, tikai ne uzticīgam. Daži no rūgtākajiem šādas uzticības piemēriem ir redzami Daniēla grāmatā.

Tomēr, pētot Daniēla grāmatu, paturēsim prātā, ka patiesais grāmatas varonis ir Dievs. Mēs esam tik pieraduši pie stāstiem, kas uzsver Daniēla un viņa draugu uzticību, ka varam aizmirst paaugstināt Tā uzticību, kas vadīja un uzturēja šos četrus jaunos vīriešus, viņiem nonākot sadursmē ar Babilonijas impērijas varu un kārdinājumiem. Lai būtu uzticīgs, pietiek jau ar izaicinājumiem savā zemē un vietā, nemaz nerunājot par spiedienu svešā zemē, kultūrā un reliģijā. Bet cilvēces varoņi dodas preti izaicinājumam, jo, kā teica apustulis Pāvils, “es zinu, kam esmu paļāvies” (2Tīm 1:12) un viņi uzticas Tam.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 11. janvārī.

Dievs kā augstākais Valdnieks

Pirmajā mirklī šķiet, ka Daniēla grāmata sākas ar nomācošu sakāves aprakstu. Jūdas valsts tika pakļauta Nebukadnēcaram un tempļa trauki tika aizvesti prom no Jeruzālemes uz Sineāra zemi. Vārds “Sineāra” sastopams 1Moz 11:2 kā Bābeles torņa atrašanās vieta. Sineāra ir jaunu vēstoša zīme, jo tā sasauca ar projektu, kas sakņojas atklātā pretestībā Dievam. Bet, pat ja Bābeles celtniekiem neizdevās mēģinājums aizsniegt debesis, ārējais izskats norāda, ka Nebukadnēcars un viņa dievi – kas atradās Sineāra zemē – bija uzveikuši Israēla Dieva derību.

Tomēr Daniēla grāmatas ievadvārdi skaidri atklāj, ka Jeruzālemes sakāve nav saistīta ar Babilonijas ķēniņa pārāko varu, drīzāk tā ir notikusi, jo “Kungs nodeva Jūdas ķēniņu Jojakīmu viņa [Nebukadnēcara] rokās” (Dan 1:2). Agrāk Dievs bija paziņojis, ka, ja Viņa ļaudis aizmirsīs Viņu un lauzīs derību, Viņš sūtīs viņus kā gūstekņus uz svešu zemi. Tāpēc Daniēls zina, ka pāri Babilonijas militārajai varai Debesu Dievs ir tas, kas vada vēstures gaitu. Tas ir šis skaidrais skatījums uz Dieva virsvaldību, kas uztur šos jaunos vīriešus un dod viņiem spēku un drosmi stāties pretī kārdinājumiem un Babilonijas impērijas spiedienam.

Izlasi 2ķēn 21:10–16, 2ķēn 24:18–20 un Jer 3:13. Kāpēc Dievs nodod Jūdu un Jeruzālemi babiloniešu rokās? _____

Piedzīvojot 21. gadsimta izaicinājumus, mums ir no jauna jāiegūst tāda Dieva uztvere, kas ir tik dzīvi atspoguļota Daniēla grāmatā. Saskaņā ar šo grāmatu, Dievs, kam mēs kalpojam, ne tikai virza vēstures varas ar Savas virsvaldības palīdzību, bet arī žēlsirdīgi iejaucas Savu ļaužu dzīvē, lai nodrošinātu viņiem nozīmīgu palīdzību vajadzīgā brīdī. Kā mēs vēlāk redzēsīm, to, ko Dievs izdarīja ebreju gūstekņu labā, Viņš darīs arī Savu ļaužu labā gala laikā, neskatoties uz dažādajiem uzbrukumiem viņiem un viņu ticībai.

Kādos izaicinājumus tava ticība piedzīvo tagad, vai nu ārpus draudzes, tās iekšienē, vai arī savu personīgo rakstura trūkumu dēļ? Kā mēs varam mācīties paļauties uz Dieva spēku palīdzēt mums uzvarēt jebko, kas ir mūsu priekšā? _____

Ticība zem spiediena

Izlasi Dan 1. nodaļu. Kāds spiediens tiek izdarīts uz šiem jaunajiem vīriešiem, kam viņiem jāpakļaujas? _____

Ieradušies Babilonijā, šie jaunie cilvēki piedzīvo visnopietnākos izaicinājumus savai ticībai un pārliecībai: viņi tiek izraudzīti īpašām apmācībām, lai kalpotu ķēniņam. Senie ķēniņi bieži vien apmācīja savus vislabākos gūstekņus, lai tie kalpotu karaļa pilī un līdz ar to būtu lojāli ķēniņam un impērijas dieviem, kas viņus bija sagūstījuši. Patiešām, viss process bija ar nolūku pievērst tādai apmācībai, kuras rezultāts būtu pasaules uzskata maiņa. Daļa no šī procesa bija ebreju gūstekņu vārdu maiņa. Jauns vārds signalizē īpašnieka un likteņa maiņu. Līdz ar to, dodot gūstekņiem jaunus vārdus, babiloniešu nodoms bija izvirzīt savu autoritāti pār viņiem un piespiest viņus pieņemt Babilonijas vērtības un kultūru. Viņu sākotnējie vārdi, kas norāda uz Israēla Dievu, tika aizstāti ar vārdiem, kas godāja svešus dievus. Pie tam ķēniņš noteica, ka jauniešiem vajadzēs ēst no viņa galda. Senajos laikos ēšana no ķēniņa galda ietvēra ļoti daudz. Tā nozīmēja nedalītu uzticību ķēniņam un atspoguļoja atkarību no viņa. Tā kā ēdiens parasti tika piedāvāts impērijas dievam vai dieviem, arī ēšanai bija dziļi reliģiska nozīme. Tā acīmredzot nozīmēja ķēniņa pielūgsmes sistēmas pieņemšanu un piedalīšanos tajā.

Kā redzam, Daniēls un viņa draugi bija nonākuši izaicinošos apstākļos. Lai viņi paliktu uzticīgi Dievam un izdzīvotu impērijas nomācošajā varas sistēmā, ir vajadzīgs brīnums. Lai visu padarītu vēl sarežģītāku, pati Babilonijas pilsēta bija cilvēces sasniegumu augstākā izpausme. Babilonijas tempļu arhitektūras skaistums, debesu dārzi un Eifratas upe, kas vijās cauri pilsētai, radīja nepārspējamu varenību un godības priekšstatu. Tāpēc Daniēlam un viņa draugiem tiek piedāvāta izaugsmes iespēja un šīs sistēmas labumu un labklājības baudīšana. Viņi var pārtraukt būt ebreju gūstekņi un kļūt par karaliskiem ierēdņiem. Vai viņi atstās savus principus, lai spertu kāju uz vieglā ceļa, kas ved uz godu un slavu?

Kā puiši varēja attaisnot savas pārliecības pakļaušanu kompromisam? Kādos veidos jūs tagad piedzīvojat līdzīgus izaicinājumus, varbūt pat viltīgākus? _____

Stingra apņemšanās

Izlasi Dan 1:7–20. Mēs redzam šeit darbojamies divus faktorus: Daniēla brīvo gribu un Dieva iejaukšanos. Kāds svarīgs princips vēl šeit eksistē? _____

Šķiet, ka četri ebreju gūstekņi neiebilst pret saviem jaunajiem vārdiem. Visticamāk, viņi tur neko nevar darīt, kā vien savus ebreju vārdus izmantot, sarunājoties savā starpā. Bet attiecībā uz ēdienu un vīnu no ķēniņa galda viņu spēkos noteikti ir to ēst vai neēt. Tāpēc šeit ļoti svarīga ir četru vīru brīvā izvēle.

Ja tomēr ierēdnis var mainīt vārdu, viņš var mainīt arī ēdienkarti. Bija vismaz divi iemesli, kāpēc šie četri negribēja ēst no ķēniņa galda.

Pirmkārt, ēdieni no ķēniņa galda varēja saturēt nešķīstu gaļu (3Moz 11). Otrkārt, ēdiens vispirms tiek pienests kā maltīte dieva tēlam un tad tas tiek sūtīts apēšanai ķēniņam. Tāpēc, kad Daniēls bez kādām atrunām un viltus skaidri pasaka, ka viņa lūgumam ir reliģiska motīvācija, tas ir, pils ēdiens viņu un viņa draugus apgānīs (Dan 1:8), viņš parāda ļoti lielu drosmi.

Ieskatoties Daniēla un Babilonijas ierēdņa sarunā, redzami daži svarīgi punkti. Pirmkārt, šķiet, ka Daniēls labi saprot ierēdņa grūto situāciju, tāpēc viņš ierosina pārbaudes laiku. Desmit dienas ēdot citu ēdienu, vajadzētu būt pietiekami, lai parādītu viņu uztura labumus un līdz ar to atņemtu ierēdnim bailes. Otrkārt, Daniēla pārliecība, ka rezultāts būs tik pozitīvs tik īsā laika periodā nāk no absolūtas pašāpziņas uz Dievu. Treškārt, dārzeni uztura un ūdens izvēle norāda uz ēdienu, ko Dievs deva cilvēcei pie radīšanas (Sk. 1Moz 1:29), varbūt arī šis fakts ietekmē Daniēla izvēli. Galu galā kas var būt vēl labāks uzturs par to, ko Dievs mums ir devis pašā sākumā?

Kas tik svarīgs ir Daniēla brīvajā izvēlē, kas atver Dievam ceļu rīkoties tā, kā Viņš to dara (sk. Dan 1:9)? Kādas mācības mēs varam no tā gūt par to, cik svarīga ir mūsu izvēle?

Kā mūsu uzticībai Dievam vajadzētu ietekmēt mūsu izvēles? _____

Nevainojami un gudri

Daniēls un viņa draugi tika izraudzīti ķēniņa kalpošanā, jo viņi atbilda Nebukadnēcara noteiktajām prasībām. Saskaņā ar ķēniņu, pils ierēdņiem jābūt “nevainojamiem” un “labi izskatīgiem” (Dan 1:4, NJKV). Interesanti, ka upuriem un cilvēkiem, kas kalpoja svētnīcā, arī bija jābūt “bez vainas” (3Moz 22:17–25, 3Moz 21:16–24). Babilonijas ķēniņš, šķiet, salīdzina sevi ar Israēla Dievu tik tālu, ka pieprasa tādu pašu raksturojumu tiem, kas kalpo viņa pilī. No otras puses, šāds raksturojums netieši norāda, ka Daniēls un viņa biedri bija dzīvi upuri Dievam, piedzīvojot izaicinājumus Babilonijas impērijā.

Izlasi Gal 2:19, 20, Mt 16:24–26 un 2kor 4:17. Ko šie panti mums stāsta par to, kā mēs varam palikt uzticīgi piedzīvoto kārdināšanu vidū? _____

Dievs godā četru ebreju gūstekņu lojalitāti, un desmit dienu pārbaudes laika beigās viņi izskatās veselīgāki un labāk paēduši nekā citi apmācāmie, kuri bija ēduši no ķēniņa galda. Dievs piešķīra Saviem četriem kalpiem “ieskatu un saprašānu visādās gudrībās un zinībās”, bet tikai Daniēlam deva “spēju saprast visādas parādības un sapņus” (Dan 1:17). Šai dāvanai būs nozīmīga loma Daniēla pravietiskajā kalpošanā.

Tieši tāpat kā Dievs pagodina Savu kalpu ticību Babilonijas galmā, Viņš dod arī mums gudrību stāties pretī pasaules izaicinājumiem. No Daniēla un viņa draugu piedzīvojumiem mēs mācāmies, ka patiešām ir iespējams palikt sabiedrības netīro elementu neaptraipītiem. Mēs arī mācāmies, ka mums nav jāizolē sevi no sabiedrības un kultūras dzīves, lai kalpotu Dievam. Daniēls un viņa draugi ne tikai dzīvo tādā kultūrā, kas ir būvēta uz meliem, maldiem un mītiem, bet viņi ir arī izglītoti šajos melos, maldos un mītos. Un tomēr viņi paliek uzticīgi.

Mēs katrs piedzīvojam izaicinājumus palikt uzticīgiem tam, kam mēs ticam, par spīti kultūras un sabiedrības ietekmei, kas ir pretēja šai ticībai. Nosakiet savas kultūras negatīvos faktorus un jautājiet sev: kā man izdodas tiem nepakļauties? _____

Pēdējais pārbaudījums

Izlasi Dan 1:17–21. Kas ir četru jaunekļu veiksmes atslēga? (Sk. arī Ij 38:36, Spam 2:6, Jēk 1:5.) _____

Pēc trīs gadus ilgām apmācībām “Babilonijas universitātē”, četri ebreju puīši tiek vesti ķēniņa priekšā uz gala pārbaudījumu. Viņi bija ne tikai veselāki nekā citi studenti, viņi pārspēja tos arī zināšanās un gudrībā. Šie četri tiek nekavējoties nolikti kalpošanai ķēniņam. Mums nevajadzētu aizmirst, ka šajās “zināšanās un gudrībā”, bez šaubām, bija daudz pagānisma. Tomēr viņi to vienalga apguva, un acīmredzot viņi to bija apguvuši labi, pat ja viņi tai neticēja.

Nebukadnēcars varēja domāt, ka šādiem panākumiem ir kaut kas kopīgs ar pils uzturu un apmācības programmu, ko viņi bija izgājuši. Tomēr Daniēls un viņa draugi zina (un arī stāstījums skaidri parāda), ka augstajam sniegumam nav nekā kopīga ar babiloniešu sistēmu. Viss nāk no Dieva. Kāds spēcīgs piemērs tam, ko Dievs var darīt to labā, kas Viņam uzticas! Mums nevajadzētu baidīties no mediju, valdības vai citu iestāžu nomācošās varas, kas var draudēt iznīcināt mūsu kā Dieva bērnu identitāti. Paļaujoties uz Dievu, mēs varam būt droši, ka Viņš var uzturēt mūs grūtos brīžos un pasargāt mūs visos pārbaudījumos. Galvenais mums ir vienmēr izdarīt pareizo izvēli, kad piedzīvojam izaicinājumus savai ticībai.

Lasot Dan 1. nodaļu, mēs varam mācīties dažas ļoti svarīgas mācības par Dievu: (1) Dievs kontrolē vēsturi. (2) Dievs dod gudrību, lai mēs varētu vadīt savu dzīvi mūsu kultūras un sabiedrības naidīgajā vidē. (3) Dievs pagodina tos, kas uzticas Viņam ar savu iekšējo pārliecību un dzīvesveidu.

Nodaļa noslēdzas, norādot, ka “Daniēls palika tur līdz ķēniņa Kīra pirmajam valdīšanas gadam” (Dan 1:21). Kīra pieminēšana šeit ir nozīmīga: tā nodrošina cerības mirkli piedzīvotās gūstniecības vidū. Kīrs ir viens no Dieva izredzētajiem līdzekļiem, lai atbrīvotu Viņa ļaudis un ļautu viņiem atgriezties Jeruzālemē. Lai gan nodaļa sākas ar šķietamu sakāvi un gūstniecību, tā noslēdzas ar ieskatu cerībā un atgriešanos dzimtenē. Tas ir mūsu Dievs: pat visgrūtāko dzīves brīžu vidū Viņš vienmēr atver cerības logu, lai mēs varam redzēt godību un prieku, kas ir aiz ciešanām un sāpēm.

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

“Daniēls un viņa biedri Babilonijā savos jaunības gados acimredzot piedzīvoja lielāku veiksmi nekā Jāzeps pirmajos gados Ēģiptē. Tomēr viņi bija pakļauti rakstura pārbaudījumiem, kas nebija mazāk smagi. No salīdzinošas vienkāršības, ko viņi piedzīvoja Jūdas mājās, šie ķēnišķās izcelsmes jaunieši tika aizvesti uz visvarenāko no pilsētām, uz vislielākā monarha galmu, un viņi tika izraudzīti apmācībām ķēniņa īpašajā kalpošanā. Kārdinājumi, kas viņus apņēma samaitātajā un izšķērdīgajā galmā, bija spēcīgi. Fakts, ka viņi, Jehovas pielūdžēji, bija gūstekņi Bābelē, ka Dieva nama trauki bija novietoti Bābeles dievu tempļi, ka Israēla ķēniņš pats bija gūsteknis babiloniešu rokās, bija tas, ko uzvarētāji lielīgi minēja kā pierādījumus, ka viņu reliģija un ieradumi ir pārāki par ebreju reliģiju un ieradumiem. Šādos apstākļos, dziļos pazemojumos, ko bija radījusi Israēla novēršanās no Viņa baušļiem, Dievs deva Babilonai Sava pārākuma, Savu prasību svētuma un paklausības drošo rezultātu pierādījumus. Šī liecība, ko Viņš deva, varēja tikt dota tikai ar to starpniecību, kas vēl joprojām turējās pie savas uzticības.” (Elena Vaita “Audzināšana”, 54. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Grupā pārrunājiet dažādos kultūras un sabiedrības izaicinājumus, ko piedzīvo kristieši jūsu sabiedrībā. Kādi tie ir, un kā draudze var mācīties uz tiem atbildēt?
2. Padomā, cik viegli Daniēlam un citiem būtu pakļaut kompromisiem savu ticību. Galu galā babilonieši bija iekarotāji. Jūdu tauta bija sakauta. Kādus vēl vajadzēja “pierādījumus”, ka babiloniešu “dievi” ir lielāki nekā Israēla Dievs, un tāpēc Daniēlam un viņa draugiem būtu jāpieņem šis fakts? Pie kādām svarīgām Bībeles patiesībām šajā gadījumā viņi varēja turēties, kas palīdzēja viņiem pastāvēt šajā laikā? (Sk. Jer 5:19, Jer 7:22–34.) Ko tam vajadzētu stāstīt mums par to, cik svarīgi ir zināt Biblii un saprast “ši laika patiesību”?
3. Kāpēc uzticība ir tik svarīga ne tikai mums pašiem, bet arī tiem, kam mūsu uzticīgā liecība stāsta par tā Kunga raksturu, kam mēs kalpojam?